

RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop

Gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veld-
onderzoek in de vorm van proefsleuven

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop

Gemeente Geldrop-Mierlo

**Archeologisch vooronderzoek: een waarderend
veldonderzoek in de vorm van proefsleuven**

drs. X.C.C. van Dijk

Archeologisch Adviesbureau

Colofon

Opdrachtgever: Laride

Titel: Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo; archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Status: eindversie

Datum: 19 mei 2016

Auteur: *drs. X.C.C. van Dijk*

Projectcode: GELJO

Bestandsnaam: RA3140_GELJO

Projectleider: drs. X.C.C. van Dijk

Projectmedewerker: drs. L.F. Flokstra

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 3990500100

Autorisatie: drs. W. De Baere

Bevoegd gezag: gemeente Geldrop-Mierlo

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendalseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2016

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Laride heeft RAAP in maart 2016 een onderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd in plangebied De Jonkvrouw in Geldrop (gemeente Geldrop-Mierlo) in verband met planontwikkeling aldaar. Het primaire doel van dit onderzoek was het toetsen en aanvullen van de gespecificeerde archeologische verwachting, waarbij het in eerste instantie ging om het (al dan niet) vaststellen van de aanwezigheid van archeologische grondsporen. Voorts diende het onderzoek zich te richten op de aard, omvang, datering, kwaliteit en diepteligging van eventueel aanwezige archeologische resten.

Het landschap in het plangebied bestaat uit een dekzandrug die doorsneden wordt door een beekdal. Op de noordelijke flank van het beekdal en de dekzandrug ten noorden daarvan is een vindplaats uit de Late Middeleeuwen B-Nieuwe tijd A/B aangetroffen. Zeer waarschijnlijk gaat het om een agrarische nederzetting, waar zowel bewoningsresten als *off site*-fenomenen aanwezig zijn. Op de dekzandrug is een veldpodzol gevormd waarop een esdek is ontstaan. In het laagste deel van het beekdal is een veenbodem gevormd en op de flanken is eerder sprake van een natte veldpodzol. Door het esdek zijn de archeologische resten beschermd tegen bodemingrepen.

Uit de waardering van de vindplaats blijkt dat de resten behoudenswaardig zijn. Bij de bestaande planvorming is de kans reëel dat de archeologische resten verstoord worden. Indien de plannen zodanig kunnen worden aangepast dat de archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk in de bodem behouden kunnen blijven, vindt geen verstoring van de archeologische resten plaats (behoud *in situ*), en worden kosten voor verder onderzoek vermeden. Er kan ook gekeken worden naar mogelijkheden om de locaties van de geplande bodemingrepen te verplaatsen naar gebieden waar geen vindplaats aanwezig is, of om de omvang van de bodemingrepen te beperken door archeologie-vriendelijk bouwen. Indien planaanpassing niet mogelijk is, wordt aanbevolen om in de zones van het plangebied waar behoudenswaardige archeologische resten verwacht worden een archeologische opgraving te laten uitvoeren teneinde de wetenschappelijke informatie van de vindplaats veilig te stellen (behoud *ex situ*). Een archeologische opgraving dient uitgevoerd te worden conform een vooraf opgesteld Programma van Eisen (PvE). Het PvE dient te zijn goedgekeurd door de bevoegde overheid.

Dit rapport geeft (selectie-)adviezen. Op basis van de bevindingen van dit onderzoek neemt de gemeente Geldrop een selectiebesluit (contactpersoon namens Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant: mevrouw R. Berkvens; r.berkvens@odzob.nl). Daarin worden de selectieadviezen bekrachtigd.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	9
1.1 Kader	9
1.2 Administratieve gegevens	9
2 Voorgaand onderzoek	11
3 Doel van het onderzoek	13
4 Methodes	15
5 Resultaten	17
5.1 Landschap en bodem	17
5.2 Archeologie	19
6 Waardstelling archeologische resten	27
6.1 Inleiding	27
6.2 Waardering	28
7 Conclusies en aanbevelingen	31
7.1 Conclusies	31
7.2 Aanbevelingen	37
Literatuur	39
Gebruikte afkortingen	40
Verklarende woordenlijst	41
Overzicht van figuren, tabellen en (losse kaart-)bijlagen	42
Bijlage 1: Sporenlijst	43
Bijlage 2: Vondstenlijst	49
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen	51

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

1 Inleiding

1.1 Kader

In opdracht van Laride heeft RAAP in maart 2016 een onderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd in plangebied De Jonkvrouw in Geldrop (gemeente Geldrop-Mierlo) in verband met planontwikkeling aldaar (figuur 1). Het betreft het vervolg op een eerdere fase van het inventariserend onderzoek dat bestond uit een bureauonderzoek (Geraeds, 2007). Op grond van de resultaten daarvan werd geconcludeerd dat er mogelijk belangrijke archeologische resten aanwezig zijn in het plangebied. Naar aanleiding hiervan werd aanbevolen om dit door middel van proefsleuven te laten vaststellen.

Voorafgaand aan de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek is, conform de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA; <http://www.sikb.nl>), een Programma van Eisen (PvE) opgesteld (Gazenbeek, 2015). Dit PvE diende als leidraad voor het onderzoek. In hoofdstuk 3 zijn de specifieke onderzoeksvragen met betrekking tot deze aspecten uiteengezet.

Het veldwerk is uitgevoerd op 15, 16 en 17 maart 2016. De uitwerking vond plaats tussen 17 maart en 13 april 2016. Onderzoeksdokumentatie en vondstmateriaal zullen te zijner tijd worden overgedragen aan het depot van de provincie Noord-Brabant.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.3), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtlijn. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden. Enkele vaktermen worden achter in dit rapport beschreven (zie verklarende woordenlijst).

1.2 Administratieve gegevens

Plangebied: De Jonkvrouw

Plaats: Geldrop

Gemeente: Geldrop-Mierlo

Provincie: Noord-Brabant

Centrumcoördinaten: 1660300/381.500

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 3990500100

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Figuur 1. De ligging van het plangebied (gearceerd) en de proefputten (rood); inzet: ligging in Nederland (ster).

2 Voorgaand onderzoek

In 2007 heeft met betrekking tot het plangebied een archeologisch bureauonderzoek plaatsgevonden (Geraeds, 2007). Het bureauonderzoek heeft uitgewezen dat zich in het plangebied geen bekende archeologische waarden bevinden. Het bodemtype in het plangebied was onbekend, omdat het plangebied op de bodemkaart vanwege de ligging in stedelijk gebied als niet gekarteerd is weergegeven. Mogelijk bevinden zich in het gebied hoge zwarte enkeerdgronden met grondwatertrap V* of veldpodzolgronden met grondwatertrap V.

Op de cultuurhistorische waardenkaart (CHW) van de Provincie Noord-Brabant heeft het plangebied geen waarde toegekend gekregen vanwege de ligging in stedelijk gebied. Overleg met de plaatselijke heemkundekring heeft geen aanvullende gegevens aangaande archeologische waarden in het plangebied opgeleverd.

Een verkennend bodemonderzoek dat in het plangebied is uitgevoerd, heeft uitgewezen dat het bodemprofiel in het plangebied deels is verstoord. Op basis van het bureauonderzoek geldt voor het plangebied een lage archeologische verwachting voor vindplaatsen (archeologische waarden) uit de Vroege Prehistorie en een middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen (archeologische waarden) uit de Late Prehistorie, Romeinse tijd en Late Middeleeuwen.

Besloten is om een waarderend archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven uit te laten voeren.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
 Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Archeologische perioden			
Tijdperk		Datering	
Recente tijd			
Nieuwe tijd	C	1945	
	B	1850	
	A	1650	
Middeleeuwen	Laat B	1500	
	Laat A	1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	1050
		C: Karolingische tijd	900
		B: Merovingische tijd	725
		A: Volksverhuizingstijd	525
			450
Romeinse tijd	Laat	270	
	Midden	70 na Chr.	
	Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
Midden		250.000	
Oud			

tabel1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

3 Doel van het onderzoek

Het voornaamste doel van het proefsleuvenonderzoek was het toetsen en aanvullen van de gespecificeerde archeologische verwachting met betrekking tot het onderzochte gebied, waarbij het in eerste instantie ging om het (al dan niet) vaststellen van de aanwezigheid van archeologische grondsporen. De resultaten van het onderzoek zijn bepalend voor de vraag hoe verder met eventuele archeologische waarden dient te worden omgegaan. Indien de vindplaatsen behoudenswaardig blijken te zijn, zal moeten worden beoordeeld of deze bij de inrichting van het terrein kunnen worden ingepast. Indien een dergelijke conserverende inrichting niet mogelijk is, dan komen de vindplaatsen mogelijk voor een opgraving in aanmerking. Teneinde een goed afgewogen beslissing (selectiebesluit) door het bevoegd gezag mogelijk te maken, diende het onderzoek zicht tevens te richten op een aantal aanvullende aspecten ten aanzien van de archeologische resten. In het PvE (Gazenbeek, 2015) zijn hiervoor specifieke onderzoeksvragen geformuleerd.

Algemeen

1. Zijn er archeologische resten (sporen, structuren, vondsten) in de bodem aanwezig, of zijn er aanwijzingen dat deze hier verwacht mogen worden?
2. Indien het onderzoek geen archeologische resten of beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert, is er dan mogelijk wel sprake van een of meerdere vondstconcentraties? Welke verklaring is te geven voor de afwezigheid van archeologische resten/sporen? Is er (bijvoorbeeld) sprake van: aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of actief landgebruik, verstoring van antropogene aard, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door bodemprocessen, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door werk- of weersomstandigheden?

Indien archeologische resten aanwezig zijn

3. Op welk niveau zijn de archeologische sporen leesbaar?
4. Wat is de begrenzing en de ruimtelijke spreiding, zowel in horizontale als verticale zin, van de vindplaatsen en wat is de onderlinge samenhang?
5. Indien er archeologische resten aanwezig zijn, bevinden deze waarden zich in context? En, zo ja, in welke context? Kunnen er binnen de vindplaats aparte sites onderscheiden worden en, zo ja, op welke gronden?
6. Indien een archeologische vindplaats wordt aangetroffen wat is hiervan de fysieke kwaliteit?
7. Kunnen de aangetroffen waarden iets bijdragen aan de in de NOaA opgenomen onderzoeksthema's (afhankelijk uit welke periode de aangetroffen waarden dateren)?
8. Indien er een vindplaats is aangetroffen is er een verband met de in de nabijheid van het plangebied bekende vindplaatsen? Zo ja, waaruit bestaat deze? Zo nee, waarom niet?

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

9. Wat is per archeologische site in het onderzoeksgebied:
 - a. de ligging (inclusief diepteligging) en begrenzing?
 - b. de geologische en/of bodemkundige eenheid?
 - c. de omvang (inclusief verticale dimensies)?
 - d. aard /complextype / functie?
 - e. de samenstelling van de archeologische resten (grondsporen en mobilia)?
 - f. de vondst- en spoordichtheid?
 - g. de stratigrafie?
 - h. de ouderdom, periodisering, typechronologische classificatie?
10. Zijn er aanwijzingen voor landgebruik (off-site-patronen) in de zin van wegen, perceleringen, akkers, grondstofwinning, etc.?
11. Zijn er aanwijzingen voor agrarische en/of ambachtelijke activiteiten? Zo ja, waaruit blijkt dat en welke kenmerken zijn hieraan naar analogie van onderzoeksvraag 5 aan te geven?
12. Kunnen meerdere bewoningsfasen onderscheiden worden? Zo ja in welke mate zijn deze aaneensluitend?
13. In hoeverre sluiten de aangetroffen archeologische waarden aan op de verwachting? Dient op grond van de resultaten van het onderzoek de verwachting worden bijgesteld of zijn de onderzoeksgegevens daartoe ontoereikend? Zo ja waarom?
14. Is er een ensemblewaarde met vindplaatsen in de omgeving?

Landschap en bodem

15. Hoe ziet de bodemopbouw in het plangebied er uit? Is er sprake van een verstoord bodemprofiel? Zo ja wat is de mate van verstoring en hoe is deze ontstaan? Welke andere antropogene processen hebben er binnen het plangebied plaatsgevonden en wat is het effect daarvan?
16. Wat is de fysieklandschappelijke ligging van de sites (geologie, bodemkunde, geomorfologie, afstand tot water, reliëf)?
17. Wat is de paleo-ecologische context van het onderzoeksgebied? Liggen in de omgeving locaties die voor pollenanalyse bemonsterd kunnen worden?
18. Kan aan de hand van archeologisch vondstmateriaal uit het esdek een uitspraak worden gedaan over de ouderdom en/of de vorming van dit esdek?
19. Wat is de invloed van het gevormde esdek op de archeologische niveaus? Dekt het esdek alle sporen af of zijn er ook sporen gegraven vanuit of door het esdek?

4 Methoden

Aantal proefsleuven en afmetingen

In totaal zijn er dertien proefsleuven aangelegd, met een gezamenlijke oppervlakte van 1.830 m². Dit is een dekkingsgraad van 10% van het deel van het plangebied waarbinnen proefsleuven konden worden aangelegd (het zoekgebied). De proefsleuven zijn variabel in grootte, uiteenlopend van 3x10 tot 4x40 m (zie kaartbijlage 1).

Plaatsing van de proefsleuven

De proefsleuven zijn conform het PvE (Gazenbeek, 2015) aangelegd in de zoekgebieden die daarvoor zijn aangewezen.

Opgravingsvlakken en profielen

In alle proefsleuven is met een graafmachine op rupsbanden één opgravingsvlak aangelegd. Het vlak is meestal aangelegd in de top van het dekzand onder de bouwvoor of het esdek en eventuele verstoorde lagen. In het beekdal is het vlak aangelegd in de zandige afzettingen onder venige pakketten. De diepte van de proefsleuven bedroeg circa 0,4 tot 2,4 m -Mv. Voor de profielwanden zijn de volgende vlaknummers gereserveerd: 101 (noordprofiel), 102 (oostprofiel), 103 (zuidprofiel) en 104 (westprofiel). Vlaknummer 99 is gereserveerd voor de 'stort' (t.b.v. van 'stort'-vondsten). De sporen en bodemlagen zijn in een reeks per proefsleuf genummerd. Van de opgravingsvlakken en de profielen in de proefsleuven zijn foto's genomen. De vlaktekeningen zijn digitaal vervaardigd met behulp van een GPS. Dit omvat het digitaal inmeten van sporen, spoornummers, vondsten, kolomprofielen, coupelijnen, vlakhoogten (ingemeten in één raai centraal in de put) en maaiveldhoogten. Alleen in het diepste deel van het beekdal is, onder de veenbodem, een controlevlak aangelegd (vlak 2). Dit leverde overigens geen aanvullende sporen op.

De sporen en bodemlagen zijn in een reeks genummerd. Voor de plaatselijke gelaagdheid zijn spoornummers 7000 t/m 10000 (natuurlijke lagen en cultuurlagen) gereserveerd. De beschrijving en interpretatie van sporen en lagen is opgenomen in de RAAP-database.

In de proefsleuven zijn om de 10 m kolomprofielen beschreven vanaf het maaiveld in het RAAP boorbeschrijvingssysteem (Deborah), geïnterpreteerd en ingemeten (met X-, Y- en Z-coördinaat). De nummering van de kolomprofielen gebeurde als volgt: het eerste cijfer duidt de put aan, het tweede cijfer de zijde (1= noord, 2= oost, 3= zuid, 4= west) en het laatste cijfer het volgnummer. Deze profielbeschrijving voldoet aan de Nederlandse Norm NEN 5104 (NNI, 1989).

Afwerking en behandeling van sporen en vondsten

De grondsporen zijn op schaal 1:1 digitaal ingemeten en beschreven in een database. Bij de aanleg van het opgravingsvlak zijn de verschillende bodemlagen onderzocht op vondsten, ook met behulp van een metaaldetector. Een selectie van de sporen is gecoupeerd, in profiel getekend op

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

schaal 1:20 en, indien relevant, gefotografeerd en afgewerkt. Met name onduidelijke sporen in het vlak zijn gecoupeerd. Greppels en sporen tegen de putwand zijn gecoupeerd tegen de putwand, waardoor de stratigrafische positie vastgelegd kon worden. Na afloop van het veldwerk zijn de tekeningen gedigitaliseerd.

Bemonstering

Vanwege de slechte conserveringsomstandigheden is geen aanleiding gezien om van sporen monsters te nemen voor macrobotanisch of palynologisch onderzoek. Wel zijn de venige lagen op het diepste plek van het beekdal bemonsterd ten behoeve van palynologisch onderzoek.

Afwijkingen en aanpassingen van de onderzoeksstrategie

Tijdens het veldonderzoek is niet afgeweken van de onderzoeksstrategie zoals in het PvE is omschreven.

5 Resultaten

5.1 Landschap en bodem

5.1.1 Geologie en geomorfologie

Het plangebied ligt in het Brabantse dekzandlandschap, dat ontstaan is tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien (circa 100.000 tot 10.000 jaar geleden). In het Midden Weichselien werd door de wind een pakket dekzand afgezet, doordat door de kou en droogte het grootste deel van de vegetatie verdwenen was en de wind grip kreeg op de bodem. Het zand werd elders afgezet. In Noord-Brabant zijn daardoor grote dekzandvlakten en -ruggen ontstaan (o.a. Berendsen, 1998 en 2000; Stiboka/RGD, 1977). Het dekzandlandschap wordt doorsneden door kleine en grotere stroompjes. In de lagere delen van het landschap, waaronder de beekdalen, kon in warmere periodes veenvorming plaatsvinden omdat die slecht ontwaterden.

Het plangebied ligt op een dekzandrug die noordnoordwest-zuidzuidoost is georiënteerd en geflankeerd wordt door het brede dal van de Kleine Dommel in het oosten en een kleine dalvormige laagte in het westen. Het plangebied ligt op de geomorfologische kaart binnen een zone die niet gekarteerd is wegens de aanwezigheid van de bebouwing van Geldrop. Aangrenzend in het noorden en zuiden liggen zones met lage ruggen en heuvels, welvingen en laagten: de landschapselementen die te verwachten zijn bij dekzandruggen.

Uit het veldonderzoek is gebleken dat het plangebied overwegend op een dekzandrug ligt, maar dat in het centrale deel een onbekend beekdal ligt. Dit is aangesneden in de proefsleuven 5 en 6. Omdat de hoek waaronder het dal is aangesneden onbekend is, kan de breedte van het beekdal niet goed worden bepaald. Vermoedelijk was het lage, natte deel van het beekdal 50-90 m breed. Het beekdal is in het hart ongeveer 1,8 m diep, waarbij opgemerkt wordt dat het recent is opgehoogd met een pakket zand van 80 cm dik (zie § 5.1.2). Daardoor is het beekdal aan het maaiveld niet meer herkenbaar. Op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten, Sectie A, blad 1 (1811-1832) staat een niet-benoemde, naar het noordoosten stromende waterloop in het noordelijke deel van het plangebied afgebeeld. Deze waterloop stroomde door het beekdal in noordoostelijke richting. De bijbehorende beek is opgenomen in de erfgoedkaart van Geldrop-Mierlo (fysisch landschap; <https://atlas.odzob.nl/erfgoed/>) en ligt in het zuidelijke deel van proefsleuf 5.

5.1.2 Bodemopbouw

Op de bodemkaart ligt het plangebied in een niet-gekarteerde zone. In de aangrenzende gebieden komen vooral hoge zwarte enkeerdgronden (zEZ21) voor, maar ook veldpodzolgronden (Stiboka, 1984: code Hn23, grondwatertrap V). In het plangebied zijn drie typen bodems aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek: veldpodzolen, hoge zwarte enkeerdgronden en veengronden.

Veldpodzol

Van nature is op de dekzandrug een veldpodzol gevormd. Deze bodems worden gerekend tot de humuspodzolgronden. Die hebben een duidelijke humus-podzol-B, die worden onderscheiden in bodems met natte kenmerken (lage humuspodzolen) en droge kenmerken (hoge humuspodzolen; Stiboka, 1984). Veldpodzolgronden komen vooral voor in de matig en beter ontwaterde, hoger gelegen dekzanden, waaronder de dekzandkoppen. Ze kenmerken zich - van boven naar beneden - door een donkergrijze, humusrijke bovenlaag (A-horizont), een grijze laag waaruit mineralen en humus zijn verdwenen (uitspoelings- of E-horizont), een bruine laag waarin humus, ijzer, mangaan en andere mineralen zijn ingespoeld (B-horizont) en het gele zand waarin geen bodemvorming meer heeft plaatsgevonden (C-horizont). Het zijn bodems met een relatief lage natuurlijke vruchtbaarheid (Elerie e.a., 1993).

Veldpodzolen zijn aangetroffen in het grootste deel van het plangebied, met uitzondering van het hart van het beekdal. Veelal is de top van de bodem al in het verleden, vermoedelijk al in de Late Middeleeuwen of het begin van de Nieuwe tijd, tot een diepte variërend van 10 tot 20 cm aangetast en is de veldpodzol geroerd. Soms is een gebroken podzol aanwezig, waarin brokken van de E- en/of B-horizont aanwezig zijn. Onder de verstoring is de basis van de veldpodzol geconserveerd. Het gaat steeds om de B- of BC-horizont. Afhankelijk van de mate van ontwatering is die sterk ontwikkeld. Lokaal, met name in de gebiedsdelen die van nature iets beter ontwaterd zijn, is nog een 20 tot 40 cm dik deel van de B-horizont bewaard. Het moedermateriaal bestaat uit geel, leemarm, fijn zand. Op de zuidelijke flank van het beekdal is de veldpodzol flink verstoord dan wel afgedekt. In proefsleuf 10 ontbreekt de B-horizont en is de C-horizont ijzerrijk en rossig tot licht roodachtig van kleur. In de proefsleuven 7, 8 en 9 is sprake van een bouwvoor van 30-40 cm dik op een dikke, natte veldpodzol. Deze bouwvoor is recentelijk (vermoedelijk in het kader van de aanleg van de spoorlijn in de vroege 20e eeuw) opgehoogd met een pakket zand van 80 cm dik. Op de noordelijke flank van het beekdal is daarentegen sprake van een zwak ontwikkelde veldpodzol met een zeer dunne B-horizont die lokaal gebroken is (gebroken podzol: proefsleuf 5).

Hoge zwarte enkeerdgrond

Meestal is in de loop van de tijd grond op de veldpodzol opgebracht, waardoor een ander bodemtype is ontstaan. Alleen in de proefsleuven 11 en 13 is nauwelijks of geen grond op de natuurlijke bodem opgebracht. In de meeste andere proefsleuven is sprake van een esdek dat 40-70 cm dik is en uit (donker)bruingrijs, zwak lemig zand bestaat. Waar het esdek dikker is dan 50 cm, is sprake van een hoge zwarte enkeerdgrond. Hoge zwarte enkeerdgronden zijn ontstaan door eeuwenlange bemesting van landbouwgronden met potstalmest (veelal vanaf de Late Middeleeuwen) door gemengde boerenbedrijven. Deze mest bestond uit een mengsel van stalmest, huisafval, bosstrooisel, heideplaggen en zand. Door de minerale component ontstond na verloop van tijd een dik humeus en vruchtbaar dek. Hoge enkeerdgronden hebben in het algemeen een hoge landschappelijke ligging en liggen in gebieden met van nature relatief vruchtbare bodems. Van daaruit werden ze in de loop van de tijd uitgebreid naar de lager gelegen akkers in het landschap. Deze oude akkers zijn opgenomen in de erfgoedkaart van Geldrop-Mierlo (historisch landschap; <https://atlas.odzob.nl/erfgoed/>).

Ten zuiden van het beekdal is het esdek dun en meestal 30-40 cm dik, terwijl dit ten noorden van het beekdal aanzienlijk dikker is (60-70 cm). Onder het esdek is regelmatig een restant van de veldpodzolbodem aanwezig in de vorm van een B- of BC-horizont, al dan niet onder resten van een gebroken podzol.

Veenbodern

In het diepste deel van het beekdal is van nature een veenbodern gevormd. Hier bestaat de natuurlijke bodern uit een 90 cm dik pakket moerig tot venig materiaal, dat veel plantenresten bevat (veen en houtresten van een broekbos). Dit pakket bevindt zich op 100-190 cm -Mv. Daaronder bevindt zich het natuurlijke moedermateriaal dat bestaat uit lichtgrijs, matig siltig zand met veel zwak siltige zandlagen. Dit zand bevat veel verticale wortelgangen van het broekbos. De veenbodern is opgehoogd met een pakket zwak siltig zand van circa 50 cm dik. Dit had tot doel om de grondwaterstand relatief te verlagen en het terrein geschikter voor akkerbouw te maken. Desondanks bleef het blijkbaar een vrij nat gebied, getuige het voorkomen van veel ijzerfibers in dit pakket. In bodernkundig opzicht is sprake van een lage enkeerdgrond. Ook deze bodern is in het kader van de aanleg van de spoorlijn in de vroege 20e eeuw opgehoogd met een pakket zand van circa 50 cm dik.

5.2 Archeologie

De aangetroffen sporen en vondsten zijn afkomstig van één vindplaats uit de Late Middeleeuwen B-Nieuwe tijd A/B.

5.2.1 Grondsporen

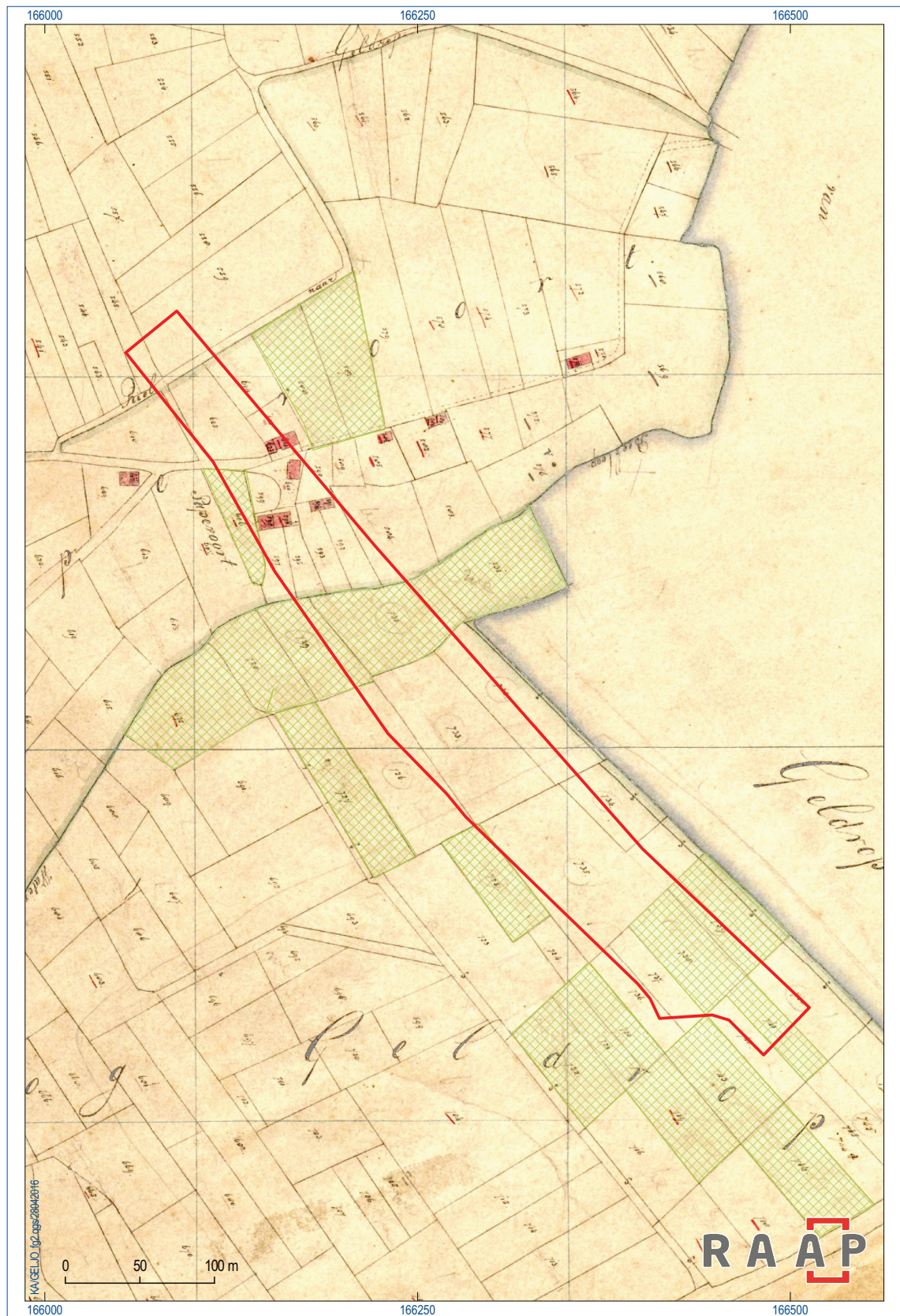
In de opgravingsvlakken zijn enkele tientallen bodernverkleuringen waargenomen (tabel 2). In de meeste gevallen gaat het om archeologische grondsporen (n=66). De overige betreffen hoofdzakelijk natuurlijke bodernverkleuringen, veroorzaakt door bodernleven. Op enkele plaatsen zijn recente vergravingen aangetroffen. De archeologische grondsporen bestaan uit paalkuilen, kuilen, greppels, een waterput en een ploegspoor.

spoor	aantal
greppel	13
kuil	7
paalspoor	44
ploegspoor	1
waterput	1
natuurlijke verstoring	2
natuurlijke laag	4
totaal	72

Tabel 2. Sporenoverzicht.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Figuur 2. Uitsnede uit het kadastrale minuutplan gemeente Zeesgehuchten, sectie a, blad 1 (1811-1832) met het plangebied (rood omlijnd). De percelen die ten tijde van de opname als grasland in gebruik waren, zijn met een groene arcering weergegeven. Het gehucht Papevoort is herkenbaar aan de bebouwing.

Er is een duidelijk patroon herkenbaar in de ruimtelijke spreiding van de grondsporen. De meeste sporen zijn ten noorden van het beekdal aangetroffen (n=59; 89,4%). In het beekdal is slechts één spoor opgetekend, terwijl de vijf sporen ten zuiden van het beekdal bestaan uit drie natuurlijke sporen en één greppel (aangetroffen in twee sporen). Vanwege het belang van deze spreiding voor het landschapsgebruik en de advisering, worden de sporen per deelzone behandeld.

Ten noorden van het beekdal

De sporen ten noorden van het beekdal bestaan uit 43 paalkuilen, zes kuilen, tien greppels en een serie ploegsporen waaraan hetzelfde spoornummer is toegekend (kaartbijlage 1).

In proefsleuf 1 en het noorden van proefsleuf 2 zijn zeven paalkuilen en enkele greppels opgetekend. De meeste paalkuilen (sporen 58 t/m 63) bevinden zich in de noordelijke strook van proefsleuf 1 en lijken gezien hun ligging gelijktijdig te zijn met greppel spoor 57, die noordwest-zuidoost is georiënteerd. Deze paalsporen zijn rond en circa 40 cm in doorsnee. Mogelijk betreft het een eenvoudig, klein bouwsel van ongeveer 3x2,5 m dat iets trapeziumvormig is. In het zuiden van proefsleuf 1 en het noorden van proefsleuf 2 is een serie van drie greppels aanwezig, die westzuidwest-oostnoordoost zijn georiënteerd. De noordelijke en zuidelijke buitenste greppels zijn het kleinst en respectievelijk 1,3 en 0,6 m breed. De tussengelegen greppel ligt niet in het midden, maar meer naar het noorden toe. Die is aanzienlijk breder (4,0 m). Eén greppel (spoor 53) is gecoupeerd en 25 cm diep in het vlak. Gezien hun donkerbruingrijze, humeuze vulling en scherpe afbakening dateren deze greppels zeer waarschijnlijk uit de Late Middeleeuwen B of Nieuwe tijd. Vermoedelijk betreft het de restanten van een (dubbele?) houtwal. Op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten, Sectie A, blad 1 (1811-1832) staat op deze plek een perceelsgrens afgebeeld, die exact dezelfde oriëntatie heeft als de greppels (figuur 2). In het zuiden van proefsleuf 2 is een paalkuil opgetekend (spoor 52). Mogelijk maakt die deel uit van de voormalige bebouwing die op of nabij deze plek aanwezig is geweest. Op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten staat nabij deze plek, op de grens van de proefsleuven 2 en 3, namelijk een gebouw parallel met de greppels in proefsleuf 2 afgebeeld. Vondsten om een datering te ondersteunen, ontbreken.

In proefsleuf 3 zijn vijf kuilen en paalkuilen (sporen 47 t/m 51; kaartbijlage 1) opgetekend alsmede een 8 m breed blok met een serie ploegsporen. De ploegsporen zijn westnoordwest-oostzuidoost georiënteerd en liggen precies haaks op de greppels uit proefsleuf 2 (spoor 997). Deze sporen hebben donkerbruingrijze, humeuze vulling en scherpe afbakening en dateren zeer waarschijnlijk uit de Nieuwe tijd. Mogelijk maken deze (paal-)kuilen deel uit van de voormalige bebouwing die op of nabij deze plek aanwezig is geweest. Op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten staat nabij deze plek, in het zuiden van proefsleuf 3, namelijk een gebouw afgebeeld dat vrijwel noord-zuid is georiënteerd (figuur 2). Het blok ploegsporen kan van een bijbehorende moestuin zijn geweest. Vondsten om een datering te ondersteunen, ontbreken hier ook, maar gezien hun vulling en scherpe afbakening dateren deze sporen zeer waarschijnlijk uit de Late Middeleeuwen B of Nieuwe tijd.

In proefsleuf 4 zijn 17 (paal-)kuilen en drie greppels aangetroffen (kaartbijlage 1). De meeste (paal-)kuilen (n=15) liggen in een 20 m lange zone tussen twee greppels (sporen 29 en 33). Deze sporen zijn 30-70 cm in doorsnee en rond tot vierkant van vorm. Ze hebben een donkerbruingrijze,

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

humeuze vulling en scherpe afbakening; derhalve dateren ze zeer waarschijnlijk eveneens uit de Late Middeleeuwen B of Nieuwe tijd. De greppel in het zuiden van de proefsleuf (spoor 29) is noordoost-zuidwest georiënteerd; de twee andere greppels (sporen 32 en 33) zijn westzuidwest-oostnoordoost georiënteerd. Er zijn geen sporen nader onderzocht. Mogelijk maken deze (paal-)kuilen deel uit van een derde voormalige gebouw dat op of nabij deze plek stond. Op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten staat nabij deze plek, in het zuiden van proefsleuf 4, namelijk een gebouw afgebeeld dat vrijwel oost-west is georiënteerd. In deze proefsleuf zijn enkele vondsten aangetroffen waarmee de datering kan worden aangescherpt. Het gaat om enkele scherven rood- en grijsbakkend aardewerk die uit de 14e-15e en de late 18e of 19e eeuw dateren. Tevens is een groot hoekig en plat stuk kalksteen gevonden in het uiterste zuiden van deze proefsleuf, dat vermoedelijk als bouw materiaal is gebruikt (zie § 5.2.2).

De zone waarin de proefsleuven 1 t/m 4 zijn aangelegd valt samen met het gehucht Papevoort, waarvan een deel in het begin van de 20e eeuw is afgebroken bij de aanleg van de spoorlijn Eindhoven-Weert. Gezien de datering van de scherven kan de bebouwing ter plekke teruggaan tot de 15e of zelfs de 14e eeuw. Dit gehucht is opgenomen als historische kern op de erfgoedkaart van Geldrop-Mierlo (archeologische verwachtingen; <https://atlas.odzob.nl/erfgoed/>)

Op de flank van het beekdal, het noordelijke en centrale deel van proefsleuf 5, is een flinke concentratie van 21 sporen aangesneden (sporen 6 t/m 15 en 18 t/m 23). Het gaat om (paal-)kuilen en drie greppels. De meeste paalkuilen zijn klein en hebben doorsnedes van hooguit enkele decimeters. Een gebouwstructuur is in dit sporenbeeld niet herkenbaar. Mogelijk gaat het om sporen van hekwerken of kleine (tijdelijke) bouwwerken, al dan niet in het kader van de veeteelt. Een enkele kuil (spoor 11) is aanzienlijk groter en heeft een diameter van bijna 1,0 m. Eén van de greppels (spoor 7) is gecoupeerd om de diepte en gaafheid te onderzoeken. Dit spoor bleek 40 cm diep te zijn en de vulling bestaat uit matig humeus zand. Juist in deze proefsleuf, hoger op de flank van het beekdal, zijn diverse vondsten gedaan: elf scherven en drie metaalvondsten. De scherven bestaan overwegend uit grijsbakkend aardewerk uit de 14e-15e eeuw, maar ook uit steengoed), roodbakkend aardewerk en pijp aardewerk uit de 14e-19e eeuw. De metaalvondsten bestaan uit een loden netverzwaarder, een munt (ondetermineerbaar) en een ijzeren klapmes. Deze vondsten dateren vermoedelijk uit dezelfde periode (zie § 5.2.2).

In het beekdal

In het hart van het beekdal (proefsleuf 6) zijn nauwelijks sporen aangetroffen, maar opgemerkt wordt dat dit een kleine proefsleuf van circa 5x7 m betreft. Het gaat om een kleine greppel van 2 m breed, die zuidwest-noordoost is georiënteerd. De vulling bestaat uit humeuze, grijze en blauwe, zandige klei. Dit is een voormalige perceelsgrens, mogelijk dezelfde perceelsgrens die op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten staat afgebeeld (figuur 2). In het ophogingspakket boven de beekafzettingen zijn enkele vondsten gedaan: een 19e-eeuwse Nederlandse uniformknoop, een 19e-eeuwse uniformknoop met als opschrift 'Nederlandsche Spoorwegen', een keurloodje en een scherf die uit de 15e-19e eeuw dateert.

Ten zuiden van het beekdal

Ten zuiden van het beekdal zijn enkele los verspreide sporen opgetekend (zie kaartbijlage 1). In proefsleuf 7 is een westzuidwest-oostnoordoost georiënteerde greppel (spoor 4) aangetroffen. Die bleek 25 cm diep te zijn en vondsten ontbreken. Dit spoor is niet afgebeeld op kaarten uit de 19e of 20e eeuw, zodat het mogelijk ouder is. Een datering ouder dan de Middeleeuwen is echter niet aannemelijk gezien de vulling en de scherpte van de afbakening. Direct ten zuiden van deze greppel is een 20e-eeuwse bakstenen waterput aangetroffen (spoor 66; kaartbijlage 1). Vermoedelijk houdt die verband met de spoorlijn en is mogelijk gebruikt voor het vullen van de ketels van de stoomtreinen en/of waterreservoir om vee dat op treintransport was te voeden.

In proefsleuf 10 is een recente, zuidwest-noordoost georiënteerde greppel (spoor 999) aangetroffen.

In proefsleuf 11 zijn veel zandwinkuilen uit de Nieuwe tijd (spoor 998) aangetroffen, die in een rechte lijn door de lengte van de proefsleuf lagen. Ze zijn meestal gelijkaardig qua grootte en meten ongeveer 1x1 m.

In de proefsleuven 12 en 13 is één en dezelfde greppel aangetroffen (spoor 4). De greppel is zuidoost-noordwest georiënteerd en 2,0 tot 2,75 m breed. De vulling bestaat uit matig tot sterk humeus, matig siltig, (donker-)bruingrijs zand. Het spoor is circa 35 cm diep en komvormig in profiel. Deze greppel ligt exact op de lijn van een perceelsgrens die staat afgebeeld op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten (figuur 2). Er zijn geen vondsten in de greppel aangetroffen.

5.2.2 Vondsten

Tijdens het onderzoek zijn enkele tientallen vondsten verzameld, bestaande uit keramiek, metaal en natuursteen (tabel 3).

vondstcategorie	aantal	gewicht (gram)
keramiek	16	271
metaal	6	92
natuursteen	1	9.000
totaal	23	9.363

Tabel 3. Overzicht van de vondstgroepen.

Keramiek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn 16 fragmenten aardewerk aangetroffen. Het gaat om verschillende baksels, namelijk grijs- en roodbakkend aardewerk, steengoed en pijp-aardewerk.

Het grijsbakkend aardewerk (n=8) bestaat overwegend uit wandscherven, maar ook enkele bodem- en een enkele randscherf. De bodemscherven hebben standlobben en dateren uit de 14e of 15e eeuw. De randscherf heeft een rechte blokrand. Vermoedelijk betreft het scherven van (melk-)kommen. Het grijsbakkend aardewerk is alleen aangetroffen ten noorden van het beekdal, in de proefsleuven 4 en 5.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Het roodbakkend aardewerk (n=5) bestaat geheel uit wandscherven. Ze zijn afkomstig van vaatwerk dat geheel of spaarzaam is geglazuurd en dat moeilijk gedateerd kan worden. Het kan binnen de periode 14e-19e eeuw meestal niet nader worden gedateerd. Eén scherf is aan beide zijden zwart geglazuurd en is wel goed te dateren: 19e eeuw of zelfs vroege 20e eeuw. Het roodbakkend aardewerk is overwegend aangetroffen ten noorden van het beekdal, in de proefsleuven 4, 5 en 6. Eén scherf, met een lichtbruin baksel, is afkomstig uit het esdek in proefsleuf 9. Ook dit materiaal is lastig te dateren. Het komt voor vanaf de 15e tot in de 19e eeuw, maar komt het meest algemeen voor in de 16e-17e eeuw.

Pijpaardewerk (n=1) is alleen aangetroffen in proefsleuf 5 (spoor 6). Het bestaat uit de kop van pijpen rookgerei met stempelindruk 'BS'. Het dateert uit de late 17e of 18e eeuw.

Het steengoed bestaat uit wandscherven (n=2) van (bolle) kannen. Eén kan is in de late 16e tot 18e eeuw in Frechen geproduceerd. De tweede kan is rijkelijk versierd met insnijdingen van bladmotieven en appliques en is in de periode 1625-1800 in het Westerwald geproduceerd. Dergelijke rijkversierde kannen worden meestal aangetroffen in de meer welgestelde huizen, maar kunnen echter ook daarbuiten voorkomen. Het steengoed is aangetroffen op de noordelijke flank van het beekdal in proefsleuf 5.

Metaal

Tijdens de aanleg van de proefsleuven zijn met behulp van een metaaldetector zes stuks metaal gevonden (tabel 4).

vondstcategorie	aantal	gewicht (gram)
brons	2	17
koperlegering (munt)	1	1
ijzer	1	11
lood	2	63
totaal	6	92

Tabel 4. Overzicht van de metalen vondstgroepen.

De bronzen voorwerpen bestaan uit een 19e-eeuwse Nederlandse uniformknoop en een 19e-eeuwse uniformknoop met als opschrift 'Nederlandsche Spoorwegen'. Ze zijn aangetroffen in een ophogingspakket in het beekdal (sleuf 6).

De munt, een duit, is gemaakt van een koperlegering. Het fragment is aangetast door bronsrot en niet determineerbaar. De duit is verzameld in proefsleuf 5. Vermoedelijk dateert de duit uit de 17e of 18e eeuw.

Het ijzeren voorwerp bestaat uit een onderdeel van een klapmes. Het gaat om het handvat dat is gebroken, maar 7 cm lang is geweest. Het mes is aangetroffen op de noordelijke flank van het beekdal (proefsleuf 5). Mogelijk dateert het uit de Late Middeleeuwen, maar een jongere datering is ook mogelijk.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

De loden voorwerpen zijn op de noordelijke flank van het beekdal en ten noorden van het beekdal gevonden (proefsleuven 5 en 6). Het betreft een netverzwaarder en een keurloodje. De netverzwaarder is gemaakt van een stukje opgerold lood, is 4,4 cm lang en heeft een doorsnee van 2,0 cm (56 gram). Dergelijke stukken zijn niet te dateren, maar gezien de ouderdom van het nabijgelegen aardewerk is een datering in de 14e-15e eeuw aannemelijk. Het keurloodje bestaat uit twee helften die zijn omgeslagen en samengeperst tot één geheel. Het is plat (0,5 cm dik), rond en heeft een diameter van 1,6 cm. Ook dergelijke stukken zijn nauwelijks te dateren. Ze komen voor van de 16e tot in de 19e eeuw. Keurloden zijn een kwaliteitswaarborg, een soort keurmerk dat aan goederen werd bevestigd om aan te tonen dat het voldeed aan de door het gilde gestelde kwaliteitseisen. Ook gaf het keurlood het soort goed en de productieplaats aan. Het zegel bestond uit twee delen die door middel van een zegeltang of pers op elkaar werden geperst. In de tang of pers zat een matrijs met de nodige informatie die door het persen op het lood werd overgebracht.

Natuursteen

Er is één stuk natuursteen aangetroffen. Het betreft een groot hoekig en plat stuk kalksteen van 30x22 cm; het is 7 cm dik. Het is gevonden in het uiterste zuiden van proefsleuf 4. Zeer waarschijnlijk is het als bouw materiaal gebruikt voor bebouwing in de directe nabijheid. Mogelijk is het afkomstig van de bebouwing van het gehucht Papevoort die staat afgebeeld op het kadastraal Minuutplan Gemeente Zesgehuchten.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

6 Waardestelling archeologische resten

6.1 Inleiding

In de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.3; www.sikb.nl) worden criteria genoemd voor de waardering van archeologische resten die middels proefsleuven zijn onderzocht. Dit zijn de belevingswaarde, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit. Eerst vindt een afweging plaats op de eerste drie inhoudelijke kwaliteitscriteria: zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde. Bij een bovengemiddelde score van 7 punten of meer wordt de site als behoudenswaardig aangemerkt, ook als de site op grond van de fysieke kwaliteit niet behoudenswaardig is.

Waardering op fysieke criteria

De archeologische resten worden op basis van hun score op de waarderingstabel als behoudenswaardig (opgraven of beschermen) aangemerkt, indien de fysieke kwaliteit samen bovengemiddeld (5 of 6 punten) scoort. De beoordeling van de fysieke kwaliteit is gerelateerd aan de archeoregio waarin de site zich bevindt; op deze wijze wordt de conserveringstoestand in relatie tot andere relevante sites bekeken (KNA; www.sikb.nl).

De mate waarin archeologische overblijfselen nog intact en in hun oorspronkelijke positie aanwezig zijn, geeft een indruk van de fysieke kwaliteit van een site. Met betrekking tot de fysieke kwaliteit wordt onderscheid gemaakt tussen de criteria gaafheid en conservering:

- gaafheid: de mate van niet verstoord zijn en de stabiliteit van de fysieke omgeving;
- conservering: de mate waarin archeologisch vondstmateriaal bewaard is gebleven.

Waardering op inhoudelijke criteria

Het gaat om de volgende criteria:

- zeldzaamheidswaarde: de mate waarin een bepaald type site schaars is voor een periode of in een gebied;
- informatiewaarde: de betekenis van een site als bron van kennis over het verleden;
- ensemblewaarde: de meerwaarde die wordt toegekend op grond van de mate waarin sprake is van een archeologische context en van een landschappelijke context;
- belevingswaarde (criteria schoonheid en herinneringswaarde).

Na deze weging wordt bij sites met een lagere inhoudelijke waardering (minder dan 7 punten) nagegaan of het criterium representativiteit van toepassing is. In de volgende paragraaf wordt de vindplaats gewaardeerd.

6.2 Waardering

De vindplaats bestaat uit nederzettingsresten en *off site*-sporen (verkavelingsresten, ploegsporen) uit de periode Late Middeleeuwen B tot Nieuwe tijd A/B. De resten uit de late 19e en 20e eeuw (waterput en greppels) zijn hierbij buiten beschouwing gelaten vanwege hun jonge datering en relatie met de spoorlijn Eindhoven-Roermond.

Belevingswaarde

Aan het criterium belevingswaarde zijn geen punten toegekend, omdat de resten niet meer zichtbaar zijn in het landschap.

Fysieke kwaliteit

Voor de fysieke kwaliteit scoort de vindplaats niet eenduidig, vanwege de twee landschappelijke zones waarin de vindplaats gelegen is. Deze criteria leveren een score van 4 tot 6 punten op.

De top van de natuurlijke bodem is op de dekzandrug licht afgetopt en daardoor niet meer volledig gaaf. Toch zijn de sporen nog relatief gaaf omdat die zich al vrij hoog onder de top van de natuurlijke bodem bevinden en verstoorde lagen ontbreken. De conservering van de vindplaats is eveneens divers. De conservering is hoog op de flank van het beekdal, waar anorganische resten zowel in verbrande als onverbrande toestand aanwezig kunnen zijn, getuige de aanwezigheid van het veenpakket op de flank van en in het beekdal (het zuiden van proefsleuf 5). De conservering is evenwel gemiddeld op een relatief goed ontwaterde dekzandrug noordelijk van het beekdal. Hier is derhalve alleen anorganisch materiaal bewaard. Organische resten, ook in verkoolde toestand, ontbreken. Concluderend kan worden gesteld dat de vindplaats gemiddeld tot goed is geconserveerd.

Inhoudelijke kwaliteit

De inhoudelijke criteria voor de vindplaats leveren een score van 8 punten op. De informatiewaarde is hoog vanwege het aantal en diversiteit sporen en vondsten en de koppeling die met historische kaartinformatie te maken is. Zij scoort hoog op het criterium zeldzaamheid omdat in een gebied met een straal van circa 750 m rond het plangebied slechts op vier plekken vondsten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd bekend zijn (Geraeds, 2007; ARCHIS2-waarnemingsnummers 33640, 33693, 33690 en 33691). Het gaat echter meestal om vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen A en Nieuwe tijd B; nederzettingsresten uit de periode 1250-1650 zijn in Geldrop niet of nauwelijks onderzocht (Schabbink, 2015). Deze vindplaatsen liggen overigens minstens circa 250 m van het plangebied. Doordat er vindplaatsen uit deze periode in de omgeving bekend en opgegraven zijn, is de ensemblewaarde eveneens hoog.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Waardering

De vindplaats wordt op basis van de onderzoeksresultaten als behoudenswaardig aangemerkt (tabel 5).

waarde	criteria	scores		
		hoog	midden	laag
beleving	schoonheid	wordt niet gescoord		
	herinneringswaarde	wordt niet gescoord		
fysieke kwaliteit	gaafheid	3 (dekzand)	2 (flank beekdal)	
	conservering	3 (dekzand)	2 (flank beekdal)	
inhoudelijke kwaliteit	zeldzaamheid		2	
	informatiewaarde	3		
	ensemblewaarde	3		
	representativiteit	n.v.t.		

Tabel 5. Scoretabel waardstelling van de vindplaats (tabel 5 uit de KNA).

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek in plangebied De Jonkvrouw in Geldrop (gemeente Geldrop-Mierlo) is vastgesteld dat in het noordelijke deel van het plangebied een archeologische vindplaats uit de Late Middeleeuwen B - Nieuwe tijd A/B aanwezig is.

De conclusies worden in deze paragraaf gegeven in de vorm van de antwoorden (zie hoofdstuk 3) op de specifieke onderzoeksvragen uit het PvE (Gazenbeek, 2015).

Algemeen

1. *Zijn er archeologische resten (sporen, structuren, vondsten) in de bodem aanwezig, of zijn er aanwijzingen dat deze hier verwacht mogen worden?*

Er zijn archeologische resten (sporen, vondsten) in de bodem aanwezig, met name in het noordelijke deel van het plangebied.

- 2a. *Indien het onderzoek geen archeologische resten of beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert, is er dan mogelijk wel sprake van een of meerdere vondstconcentraties?*

Niet van toepassing.

- 2b. *Welke verklaring is te geven voor de afwezigheid van archeologische resten/sporen? Is er (bijvoorbeeld) sprake van: aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of actief landgebruik, verstoring van antropogene aard, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door bodemprocessen, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door werk- of weersomstandigheden?*

Niet van toepassing.

Indien archeologische resten aanwezig zijn

3. *Op welk niveau zijn de archeologische sporen leesbaar?*

De sporen zijn veelal leesbaar onder de bouwvoor of het esdek. Alleen in het beekdal (proefsleuf 6) is een spoor in de venige beekafzettingen leesbaar.

4. *Wat is de begrenzing en de ruimtelijke spreiding, zowel in horizontale als verticale zin, van de vindplaatsen en wat is de onderlinge samenhang?*

Er is sprake van één vindplaats. Het gaat om een nederzettingsterrein uit de Late Middeleeuwen B - Nieuwe tijd A/B. De begrenzing kan alleen in zuidelijke richting worden vastgesteld. De vindplaats is vermoedelijk 220 m lang. De verticale begrenzing is gekoppeld aan het sporenniveau. Dit bevindt zich op een diepte die varieert van 40 tot 100 cm -Mv; in het beekdal kunnen resten

zelfs tot 1,9 m -Mv voorkomen. De onderlinge samenhang kan niet worden bepaald, maar die kan bestaan uit eventuele fasering binnen de vindplaats en functionele zones, activiteitengebieden (wonen, akkerbouw, veeteelt, gebruik beekdal, etc.).

5. *Indien er archeologische resten aanwezig zijn, bevinden deze waarden zich in context? En, zo ja, in welke context? Kunnen er binnen de vindplaats aparte sites onderscheiden worden en, zo ja, op welke gronden?*

De archeologische resten bevinden zich in de vindplaats in context. Hier zijn sporen aanwezig en in een aantal daarvan is tijdens de aanleg van het vlak of tijdens nader onderzoek vondst-materiaal aangetroffen. Op kaarten uit de 19e eeuw staat het gehucht Papevoort afgebeeld ter hoogte van de vindplaats, maar onduidelijk is wanneer dit is ontstaan. Er kunnen geen aparte sites worden onderscheiden, tenzij men de verdichtingen in de sporen die mogelijk overeenkomen met de gebouwen van Papevoort op historische kaarten als zodanig beschouwt. Er zijn enkele aanwijzingen dat het een agrarische nederzetting betreft: zie de antwoorden op de onderzoeksvragen 9d en 10.

6. *Indien een archeologische vindplaats wordt aangetroffen wat is hiervan de fysieke kwaliteit?*

De fysieke kwaliteit van de vindplaats is niet eenduidig. De kwaliteit is hoog op de flank van de dekzandrug, op de overgang naar het beekdal en gemiddeld op de dekzandrug noordelijk van het beekdal. Wel is duidelijk dat de vindplaats als geheel behoudenswaardig is.

7. *Kunnen de aangetroffen waarden iets bijdragen aan de in de NOaA opgenomen onderzoeksthema's (afhankelijk uit welke periode de aangetroffen waarden dateren)?*

Ja: de vindplaats kan iets bijdragen aan de in de onderzoeksthema's uit de NOaA omdat nederzettingen uit de Late Middeleeuwen B-Nieuwe tijd A/B in Geldrop vrijwel niet zijn onderzocht. Bovendien zijn dergelijke resten uit deze periode in algemene zin zeldzaam in Nederland en in het beekdal is de fysieke kwaliteit hoog. Hier kunnen paleo-ecologische (hout, pollen, zaden) en zoölogische resten goed bewaard zijn gebleven.

8. *Indien er een vindplaats is aangetroffen is er een verband met de in de nabijheid van het plangebied bekende vindplaatsen? Zo ja, waaruit bestaat deze? Zo nee, waarom niet?*

Het is onbekend of de vindplaats verband houdt met bekende vindplaatsen in de nabijheid van het plangebied. In algemene zin kan men zeggen dat het waarschijnlijk meestal om nederzettingen van boerengemeenschappen gaat. Pas na analyse van sporen en vondsten van opgegraven vindplaatsen kan een eventueel verband worden bepaald. Benadrukt wordt dat nederzettingen uit de Late Middeleeuwen B-Nieuwe tijd A/B in Geldrop in periode aan kunnen sluiten op de reeds onderzochte vindplaatsen in het dorp.

9. *Wat is per archeologische site in het onderzoeksgebied:*

a. de ligging (inclusief diepteligging) en begrenzing?

Zie het antwoord op onderzoeksvraag 2.

b. de geologische en/of bodemkundige eenheid?

De vindplaats ligt op de noordflank van een beekdal (waar zich een veenbodem heeft ontwikkeld) en de dekzandrug ten noorden van het beekdal, waar zich een veldpodzol heeft gevormd die veelal met een esdek is afgedekt, zodat hier sprake is van een hoge zwarte enkeerdgrond.

c. de omvang (inclusief verticale dimensies)?

Zie het antwoord op onderzoekvraag 2.

d. aard / complextype / functie?

Het complextype is een nederzetting. De precieze aard en functie van de nederzetting kan niet worden bepaald. De aanwezigheid van vaatwerk, vermoedelijk van melkteilen en een netverzwaarder, sluit aan bij wat men zou verwachten in een nederzetting waar landbouw werd beoefend.

e. de samenstelling van de archeologische resten (grondsporen en mobilia)?

De archeologische resten bestaan uit: 60 grondsporen zoals kuilen, paalkuilen, greppels en ploegsporen alsmede 15 scherven keramiek (grijs- en roodbakkend aardewerk, pijpjarde-werk en steengoed), één stuk natuursteen dat waarschijnlijk als bouw materiaal is gebruikt en drie stukken metaal (een duit, een loden netverzwaarder en een ijzeren klapmes).

f. de vondst- en spoordichtheid?

Dit kan alleen met betrekking tot de proefsleuven en binnen de vindplaats worden berekend. De vondstdichtheid is 0,03/m², waarbij opgemerkt wordt dat de meeste sporen niet zijn onderzocht en de daadwerkelijke dichtheid hoger zal uitvallen. De spoordichtheid is 0,1/m², waarbij opgemerkt wordt dat aan de acht ploegsporen in proefsleuf 2 steeds hetzelfde spoornummer (997) is toegekend.

g. de stratigrafie?

De stratigrafie is niet eenduidig. In het beekdal is sprake van een veenbodem waarop een esdek is gevormd, dat is opgehoogd. De ophoging heeft vermoedelijk plaatsgevonden in het kader van de aanleg van de spoorlijn in de vroege 20e eeuw. Op de dekzandrug noordelijk van het beekdal is sprake van een veldpodzol, waarop een esdek is gevormd. Bij het agrarisch gebruik in de Late Middeleeuwen B en Nieuwe tijd is de top van de bodem daarbij opgenomen in het esdek. Waar het esdek dikker is dan 50 cm, is sprake van een hoge zwarte enkeerdgrond.

h. de ouderdom, periodisering, typechronologische classificatie?

De vindplaats dateert uit de periode Late Middeleeuwen B-Nieuwe tijd A/B. De oudste resten zijn zowel op de dekzandrug als de flank van het beekdal aangetroffen (proefsleuf 5). Onduidelijk is of de oudste kern van de vindplaats meer in of op de flank van het beekdal moet worden gezocht en of de nederzetting geleidelijk aan meer naar de dekzandrug is verplaatst. Er zijn te weinig aanwijzingen verzameld om uitspraken te doen over de typechronologische classificatie.

10. *Zijn er aanwijzingen voor landgebruik (off-site-patronen) in de zin van wegen, perceleringen, akkers, grondstofwinning, etc.?*

Ja: de aanwijzingen bestaan uit greppels en perceleringen (het blok met ploegsporen, mogelijk van een moestuin). Een deel van de greppels op de dekzandrug is vermoedelijk van een

houtwal. Voor beakkering zijn alleen aanwijzingen in de vorm van de ploegsporen en de aanwezigheid van het esdek. Een oude akkerlaag is niet waargenomen. Indien die al was gevormd, is die in het esdek opgenomen. Aanwijzingen voor grondstofwinning zijn de zandwinkuilen uit de Nieuwe tijd in proefsleuf 11.

11. *Zijn er aanwijzingen voor agrarische en/of ambachtelijke activiteiten? Zo ja, waaruit blijkt dat en welke kenmerken zijn hieraan naar analogie van vraag 3 aan te geven?*

Een deel van de aanwijzingen voor agrarische activiteit zijn reeds genoemd in het antwoord op onderzoeksvraag 10. Andere aanwijzingen hiervoor bestaan uit vondsten: vaatwerk, vermoedelijk van melkteilen (veeteelt) en een netverzwaarder (visserij). Gezien de ligging van deze vondsten op de flank van het beekdal werd hier gevist en wellicht ook vee geweid. Er zijn geen duidelijke gebouwstructuren aangetroffen waar een functie aan kan worden toegekend.

12. *Kunnen meerdere bewoningsfasen onderscheiden worden? Zo ja in welke mate zijn deze aaneensluitend?*

Ja: er kunnen meerdere bewoningsfasen worden onderscheiden omdat de vindplaats vermoedelijk minstens enkele eeuwen en vermoedelijk zelfs 400-500 jaar in gebruik was. Vooralnog is niet duidelijk of er hiaten in de bewoning zijn, omdat daarvoor te weinig scherp dateerbaar vondstmateriaal is verzameld.

13. *In hoeverre sluiten de aangetroffen archeologische waarden aan op de verwachting? Dient op grond van de resultaten van het onderzoek de verwachting worden bijgesteld of zijn de onderzoeksgegevens daartoe ontoereikend? Zo ja waarom?*

De aangetroffen archeologische waarden sluiten goed aan op de verwachting, omdat die hoog was met betrekking tot de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Resten uit deze laatste periode werden vooral rond het gehucht Papevoort verwacht. De verwachting dient te worden bijgesteld. Die is hoog voor vindplaatsen (nederzettingen en bijbehorende *off site*-fenomenen) uit de Late Middeleeuwen B en Nieuwe tijd in de noordelijke zone van het plangebied, dat wil zeggen de noordelijke flank van het beekdal en de noordelijk daarvan gelegen dekzandrug.

14. *Is er een ensemblewaarde met vindplaatsen in de omgeving?*

Ja: in de omgeving (straal 750 m) rond het plangebied zijn vier vindplaatsen uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd A/B bekend, waarvan enkele zijn onderzocht middels gravend onderzoek. Het is echter niet duidelijk of onderhavige vindplaats en de reeds onderzochte vindplaatsen in Geldrop gelijktijdig zijn.

Landschap en bodem

15. *Hoe ziet de bodemopbouw in het plangebied er uit? Is er sprake van een verstoord bodem-profiel? Zo ja wat is de mate van verstoring en hoe is deze ontstaan? Welke andere antropogene processen hebben er binnen het plangebied plaatsgevonden en wat is het effect daarvan?*

Zie de antwoorden op de onderzoeksvragen 9b en 9f voor het eerste deel van de vraag. Het bodemprofiel is nauwelijks verstoord, maar is wel in flinke delen van het plangebied opgehoogd

in het kader van de aanleg van de spoorlijn in de vroege 20e eeuw. Dit heeft de beschermende werking tegen bodemingrepen van archeologische resten die het esdek had, verder versterkt.

16. *Wat is de fysieklandschappelijke ligging van de sites (geologie, bodemkunde, geomorfologie, afstand tot water, reliëf)?*

Zie de antwoorden op de onderzoeksvragen 9b en 9f. De vindplaats ligt dan ook op een iets hoger gelegen dekzandrug en de steil aflopende flank naar het beekdal. Daar is de afstand tot water klein: in het beekdal heeft zich een veenbodem gevormd en kon men dus makkelijk aan water komen. In historische tijden (19e eeuw) stroomde een waterloop door de vindplaats, tussen de proefsleuven 4 en 5. Ook dit geeft aan dat de afstand tot open water toen gering was (hooguit 150 m).

17. *Wat is de paleo-ecologische context van het onderzoeksgebied? Liggen in de omgeving locaties die voor pollenanalyse bemonsterd kunnen worden?*

Er zijn geen paleo-ecologische monsters genomen, maar gezien de hoge grondwaterstand in het beekdal en de aanwezigheid van een veenbodem is de verwachting dat hier goed geconserveerde (on-) verbrande paleo-ecologische resten (hout, pollen, zaden) aanwezig kunnen zijn. Naast deze resten kunnen ook paleozoölogische resten en metaalvondsten goed geconserveerd zijn, al dan niet in dumps of (rituele) deposities.

18. *Kan aan de hand van archeologisch vondstmateriaal uit het esdek een uitspraak worden gedaan over de ouderdom en/of de vorming van dit esdek?*

Dit is lastig omdat het slechts om enkele vondsten gaat. Op basis van de spoor- en aanlegvondsten onder het esdek kan worden gesteld dat het esdek niet voorafgaand aan de 14e-15e eeuw gevormd. Een datering in de (late) 19e eeuw is niet aannemelijk.

19. *Wat is de invloed van het gevormde esdek op de archeologische niveaus? Dekt het esdek alle sporen af of zijn er ook sporen gegraven vanuit of door het esdek?*

Door het esdek is het archeologisch niveau (vrijwel) overal afgedekt. Er zijn geen sporen aangetroffen die vanuit het esdek zijn ingegraven.

De eindconclusie is dat de vindplaats als behoudenswaardig kan worden aangemerkt.

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Figuur 3. Advieskaart.

7.2 Aanbevelingen

Het onderzoek heeft waardevolle archeologische resten in het plangebied opgeleverd. Die bevinden zich in het noordwestelijke deel van het plangebied. Op figuur 3 is het behoudenswaardige deel van het plangebied afgebeeld; hier is ook informatie in opgenomen met betrekking tot de diepteligging van de archeologische resten. Op deze kaart zijn de ontwikkelingsplannen niet opgenomen, omdat die niet beschikbaar zijn.

Bij de bestaande planvorming is de kans reëel dat de archeologische resten in dit gebied verstoord worden. Indien de plannen zodanig kunnen worden aangepast dat de archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk in de bodem behouden kunnen blijven, vindt geen verstoring van de vindplaats plaats (behoud *in situ*) en worden kosten voor verder onderzoek vermeden. Er kan ook gekeken worden naar mogelijkheden om de locaties van de geplande bodemingrepen te verplaatsen naar gebieden waar geen vindplaats aanwezig is, of om de omvang van de bodemingrepen te beperken door archeologie-vriendelijk bouwen. Indien planaanpassing niet mogelijk is, wordt aanbevolen om in de zones van het plangebied waar behoudenswaardige archeologische resten verwacht worden (ten noorden van het beekdal) een archeologische opgraving te laten uitvoeren teneinde de wetenschappelijke informatie van de vindplaats veilig te stellen (behoud *ex situ*).

Wat betreft de niet-onderzochte gebieden kan geen definitief advies worden gegeven, omdat hier geen landschappelijke en archeologische informatie is verkregen. Gezien de gelijkaardige landschappelijke ligging en grondgebruik, wordt er echter van uitgegaan dat de landschappelijke en bodemkundige ontwikkeling vergelijkbaar is met de aangrenzende, onderzochte gebieden en dat zich hier ook archeologische resten in de bodem bevinden.

Een archeologische opgraving dient uitgevoerd te worden conform een vooraf opgesteld Programma van Eisen (PvE). Het PvE dient te zijn goedgekeurd door de bevoegde overheid.

Tot slot

Dit rapport geeft (selectie-)adviezen. Op basis van de bevindingen van dit onderzoek neemt de gemeente Geldrop een selectiebesluit (contactpersoon namens Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant: mevrouw R. Berkvens; r.berkvens@odzob.nl). Daarin worden de selectieadviezen bekrachtigd. RAAP kan u daarbij assisteren. Indien gewenst kan RAAP bovenstaande conclusies vertalen naar een verbeelding en planregels voor het bestemmingsplan/de ruimtelijke onderbouwing. Indien behoud niet mogelijk is, kan RAAP u ook uitgebreid adviseren over de mogelijkheden van een nader onderzoek en de daaraan gekoppelde kosten en doorlooptijd.

Indien u vragen heeft, kunt u contact opnemen met de projectleider van dit project: drs. X.C.C. van Dijk (0495-513 555).

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Literatuur

- Berendsen, H.J.A.**, 1998. *De vorming van het land: Inleiding in de geologie en de geomorfologie. Fysische geografie van Nederland*. Assen.
- Berendsen, H.J.A.**, 2000. *Landschappelijk Nederland*. Assen.
- Elerie, J.H.N, S.W. Jager & T. Spek**, 1993. Landschapsgeschiedenis van de Strubben/
Kniphorstbos: archeologische en historisch-ecologische studies van een natuurgebied op de Hondsrug. *Regio- en landschapsstudies* 1. Stichting Historisch Onderzoek en Beleid/Van Dijk & Foorhuis/REGIOproject, Groningen.
- Gazenbeek, G.**, 2016. Programma van Eisen IVO-P. Plangebied De Jonkvrouw te Geldrop. *Grontmij Programma van Eisen* 248. Grontmij, Eindhoven.
- Geraeds, J.J.G.**, 2007. Archeologisch Onderzoek plangebied Spoorzone te Geldrop. Archeologisch bureauonderzoek plangebied Spoorzone te Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo. *Grontmij Archeologische Rapporten* 607. Grontmij, Roermond.
- Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie** versie 3.3, 2014. *Eindrapport van de Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.
- Mulder, E.F.J. e.a. (red.)**, 2003. *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Schabbink, M.**, 2015. Vier eeuwen boeren Synthese Oogst voor Malta onderzoek: Archeologische sporen van boerderijen en erven 1250-1650. *Nederlandse Archeologische Rapporten (NAR)* 49. Amersfoort..
- Stiboka/RGD**, 1977. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 51 Eindhoven*. Stiboka/RGD, Wageningen / Haarlem.
- Stiboka**, 1984. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 51 West Eindhoven*. Stiboka, Wageningen.

Gebruikte afkortingen

ARCHIS	ARCHeologisch Informatie Systeem
CHW	cultuurhistorische waardenkaart
GPS	Global Positioning System
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
PvE	Programma van Eisen
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Verklarende woordenlijst

antropogeen

Ten gevolge van menselijk handelen (door mensen gemaakt/veroorzaakt).

dekzand

Fijnzandige afzettingen die onder periglaciale omstandigheden voornamelijk door windwerking ontstaan zijn; de dekzanden van het Weichselien vormen in grote delen van Nederland een 'dek' (Saalien: Formatie van Eindhoven; Weichselien: Formatie van Twente).

esdek

Oud verhoogd bouwland, ontstaan door ophoging ten gevolge van bemesting. Voor de bemesting werden plaggen of met zand vermengde potstalmest opgebracht. De term es is gangbaar in Noord- en Oost-Nederland. In Midden-Nederland wordt gesproken van enk of eng en in Zuid-Nederland van akker of veld.

ex situ

Niet in of op zijn/haar oorspronkelijke positie.

in situ

Achtergebleven op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponeerd, weggegooid of verloren.

podzol

Bodem met een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont). Het proces van het uitloggen van de E-horizont en de vorming van een B-horizont door inspoeling van amorfe humus en ijzer wordt podzolering genoemd.

potstal

Uitgediepte veestal.

silt

Gronddeeltjes ter grootte van 2 tot 50 µm.

Overzicht van figuren, tabellen en (losse kaart-)bijlagen

Figuur 1. De ligging van het plangebied (gearceerd) en de proefputten (rood); inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2. Uitsnede uit het kadastrale minuutplan gemeente Zesgehuchten, sectie a, blad 1 (1811-1832) met het plangebied (rood omlijnd). De percelen die ten tijde van de opname als grasland in gebruik waren, zijn met een groene arcering weergegeven. Het gehucht Papevoort is herkenbaar aan de bebouwing.

Figuur 3. Advieskaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Tabel 2. Sporenoverzicht.

Tabel 3. Overzicht van de vondstgroepen.

Tabel 4. Overzicht van de metalen vondstgroepen.

Tabel 5. Scoretabel waardestelling van de vindplaats (tabel 5 uit de KNA).

Bijlage 1. Sporenlijst.

Bijlage 2. Vondstenlijst.

Bijlage 3. Profielbeschrijvingen.

Kaartbijlage 1. Resultaten proefsleuvenonderzoek.

Bijlage 1: Sporenlijst

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Legenda

algemeen	
n.v.t.	niet van toepassing
grind	
-	geen bijmenging
g1	zwak grindig
laaginterpretatie	
BC	BC-horizont
Bg	B-horizont met roestvlekken
Cg	C-horizont met roestvlekken
Fe/Mn ijzer en mangaan	
-	geen bijmengsels
FE1	enkele Fe-vlekken
FE2	veel Fe-vlekken
FE9	ijzerconcreties
HK houtskool	
0	afwezig
2	spikkels
puin	
0	afwezig
1	weinig fijn puin
5	middelgrof puin
type puin	
-	niet nader bepaald
rb	rood baksteen

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
 Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

spoor	put	vlak	vorm	gecoupeerd	vorm coupe	diepte (cm)	tekening coupe	afgewerkt	interpretatie algemeen	interpretatie specifiek	begindatering	einddatering	textuur	mediaan	humus	grind	kleur	gevekt	laaginterpretatie	Fe/Mn	HK	puin	type puin	opmerking
1	11	1	rond	ja	onregelmatig	-10	-1	nee	verstoring	natuurlijke verstoring	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruin	-	-	-	0	0	-	-
2	11	1	ovaal	ja	onregelmatig	-10	-1	nee	verstoring	natuurlijke verstoring	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruin	-	-	-	0	0	-	-
3	11	1	rond	ja	komvormig	-5	-1	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	paalkuil? zwak
4	12	1	langwerpig/ lineair	nee	n.v.t.	35	0	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	-	0	0	-	-
5	7	1	langwerpig/ lineair	ja	komvormig	25	-1	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
6	5	1	onregelmatig	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	Nieuwe tijd	Nieuwe tijd	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruin	-	-	-	0	5	rb	-
7	5	1	langwerpig/ lineair	ja	komvormig	40	-1	nee	greppel	greppel algemeen	Late Middel- eeuwen B	Late Middel- eeuwen B	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	1	-	-
8	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
9	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	kern	-	0	0	-	-
10	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
11	5	1	onregelmatig	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
12	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
13	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
14	5	1	onregelmatig	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
15	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE2	0	0	-	-
16	4	1	onregelmatig	nee		0	0	nee	kuil	kuil	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
17	4	1	rond	nee		0	0	nee	kuil	kuil	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
18	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	FE2	0	0	-	-
19	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	FE2	0	0	-	-
20	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	FE2	0	0	-	-
21	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	FE2	0	0	-	-
22	5	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	FE2	0	0	-	-
23	5	1	langwerpig/ lineair	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
 Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

spoor	put	vlak	vorm	gecou- peerd	vorm coupe	diepte (cm)	tekening coupe	afge- werkt	interpretatie algemeen	interpretatie specifiek	begindate- ring	einddate- ring	textuur	mediaan	humus	grind	kleur	gevekt	laaginter- pretatie	Fe/Mn	HK	puin	type puin	opmerking
24	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
25	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
26	5	1	rechthoekig	nee		0	0	nee	kuil	kuil	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	met natuursteen!
27	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
28	5	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
29	4	1	langwerpig/ lineair	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
30	4	1	rechthoekig	nee		0	0	nee	kuil	kuil	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
31	4	1	rechthoekig	nee		0	0	nee	kuil	kuil	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	kern	FE1	0	0	-	-
32	4	1	langwerpig/ lineair	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	bruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
33	4	1	langwerpig/ lineair	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
34	4	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
35	4	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
36	4	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
37	4	1	rechthoekig	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
38	4	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
39	4	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
40	4	1	vierkant	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
41	4	1	onregel- matig	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
42	4	1	vierkant	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
43	4	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
44	4	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
45	4	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
46	4	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalgat: grondspoor voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	roodbruin	-	-	FE9	0	0	-	-

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
 Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

spoor	put	vlak	vorm	gecou-peerd	vorm coupe	diepte (cm)	tekening coupe	afge-werkt	interpretatie algemeen	interpretatie specifiek	begindate-ring	einddate-ring	textuur	mediaan	humus	grind	kleur	gevekt	laaginter-pretatie	Fe/Mn	HK	puin	type puin	opmerking
47	3	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	grijs	-	-	FE1	2	0	-	-
48	3	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijs	-	-	FE1	2	0	-	-
49	3	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijs	-	-	FE1	2	0	-	-
50	3	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijs	-	-	FE1	2	0	-	-
51	3	1	ovaal	nee		0	0	nee	kuil	kuil	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	FE1	0	0	-	-
52	2	1	rechthoekig	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
53	2	1	langwerpig/lineair	ja	komvormig	25	-1	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-
54	2	1	langwerpig/lineair	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	Nieuwe tijd	Nieuwe tijd	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	insteek	FE1	0	0	-	-
55	2	1	langwerpig/lineair	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	Nieuwe tijd	Nieuwe tijd	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	insteek	FE1	0	0	-	-
56	1	1	ovaal	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	Nieuwe tijd Laat	recent	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
57	1	1	onregelmatig	nee		0	0	nee	greppel	greppel algemeen	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
58	1	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	-	0	0	-	-
59	1	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijsbruin	-	-	-	0	0	-	-
60	1	1	rechthoekig	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	lichtgrijs	-	FE1	0	0	-	-
61	1	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
62	1	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
63	1	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergrijs	-	-	FE1	0	0	-	-
64	1	1	rond	nee		0	0	nee	paalspoor	paalkuil: grondspoor kuil voormalige paal	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	lichtgrijs	-	FE1	0	0	-	-
65	6	1	langwerpig/lineair	nee	n.v.t.	0	0	nee	greppel	greppel algemeen	Nieuwe tijd Laat	Nieuwe tijd Laat	sterk zandige klei	matig fijn	matig humeus	g1	donkerbruingrijs	blauw	-	FE1	0	0	-	-
66	7	1	rond	nee	n.v.t.	0	0	nee	waterput		-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	bruingrijs	bruin	kern	-	0	0	-	-
997	3	1	langwerpig/lineair	nee		0	0	nee	spoor	ploegspoor	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruin	geel	-	-	0	0	-	-
998	11	1	rechthoekig	nee	n.v.t.	0	0	nee	kuil	kuil	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkerbruingrijs	-	-	-	0	1	-	zandwinning
999	11	1	langwerpig/lineair	nee	n.v.t.	0	0	nee	verstoring	recent	-	-	zand matig siltig	matig fijn	zwak humeus	-	geelbruin	-	-	-	0	0	-	-
7000	3	1	n.v.t.	nee		0	0	nee	laag	natuurlijke laag	-	-	zand matig siltig	matig fijn	zwak humeus	-	witgrijs	-	Eg	FE1	0	0	-	-

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

spoor	put	vlak	vorm	gecou- peerd	vorm coupe	diepte (cm)	tekening coupe	afge- werkt	interpretatie algemeen	interpretatie specifiek	begindate- ring	einddate- ring	textuur	mediaan	humus	grind	kleur	gevekt	laaginter- pretatie	Fe/Mn	HK	puin	type puin	opmerking
8000	5	1	n.v.t.	nee		0	0	nee	laag	natuurlijke laag	-	-	zand matig siltig	matig fijn	matig humeus	-	donkergeelbruin	-	BC	FE2	0	0	-	-
9000	11	1	n.v.t.	nee	n.v.t.	0	0	nee	laag	natuurlijke laag	-	-	zand matig siltig	matig fijn	geen humus- bijmenging	-	lichtgeel	-	Cg	FE2	0	0	-	-
10000	6	1	n.v.t.	nee	n.v.t.	0	0	nee	laag	natuurlijke laag	-	-	veen zwak zandig	-	matig humeus	g1	donkerbruingrijs	-	-	-	0	0	-	-

Bijlage 2: Vondstenlijst

vondst	subnr.	put	spoor	materiaal	materiaal specifiek	aantal	gewicht (gram)	lengte (cm)	breedte (cm)	diameter (cm)	dikte (cm)	beschrijving	vorm	datering	herkomst
1	vervallen														
2	0	6	8000	metaal	brons	1	9			2,6		militaire uniformknoop		19e eeuw	
2	1	6	8000	metaal	brons	1	8			2,1		uniformknoop opschrift 'Nederlandsche spoorwegen'		19e eeuw	
2	2	6	8000	metaal	lood	1	7			1,6	0,5	keurloodje		16e-19e eeuw	
3		6	8000	keramiek	roodbakkend geglazuurd	1	6					wandscherf	onbekend	15e-19e eeuw	
4		9	8000	keramiek	lichtbruin bakkend geglazuurd	1	3					wandscherf	onbekend	16e-18e eeuw	
5		5	9000	keramiek	steengoed s2	1	16					wandscherf	bolle kan	16e-18e eeuw	Frechen
6		5	6	metaal	lood	1	56	4,4		2		netverzwaarder			
7		5	10000	metaal	koperlegering	1	1			2,2		duit, onbepaald		17e-18e eeuw	
8		5	10000	keramiek	grijsbakkend aardewerk	1	48					bodemscherf met standlob	(melk-) kom	1250-1350	
9	0	5	7	keramiek	grijsbakkend aardewerk	6	112					1 bodemscherf met standlob, 1 randscherf met blokrand, 4 wandscherven	(melk-) kom	1250-1350	
9	1	5	7	keramiek	roodbakkend geglazuurd	1	13					wandscherf	onbekend	14e-19e eeuw	
10		5	7	metaal	ijzer	1	11	7,1	1,4	0,8		klapmes		Late Middeleeuwen	
11	0	4	29	keramiek	grijsbakkend aardewerk	1	14					wandscherf	onbekend	14e-15e eeuw	
11	1	4	29	keramiek	roodbakkend geglazuurd	1	24					wandscherf	onbekend	14e-15e eeuw	
12	0	4	32	keramiek	roodbakkend, zwart geglazuurd	1	6					wandscherf	pot	18e eeuw d-19e eeuw	Gennep, Tegelen?
13		4	9000	natuursteen	kalksteen	1	9000	30	22		7	plat stuk grijze kalksteen (kolenkalk)	bouwmateriaal		Luikse?
14		5	6	keramiek	pijpaardewerk	1	6					kopje met zegelindruk 'BS'	kleipijp	16e-18e eeuw	
100		5		keramiek	steengoed s2	1	23					wandscherf, versierd met insnijdingen van bladmotieven en appliques	kan	1625-1800	Westerwald

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen

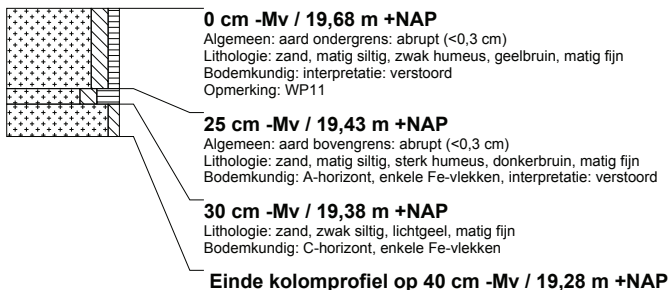
RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

kolomprofiel: GELJO-1

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,68, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P1 WP11

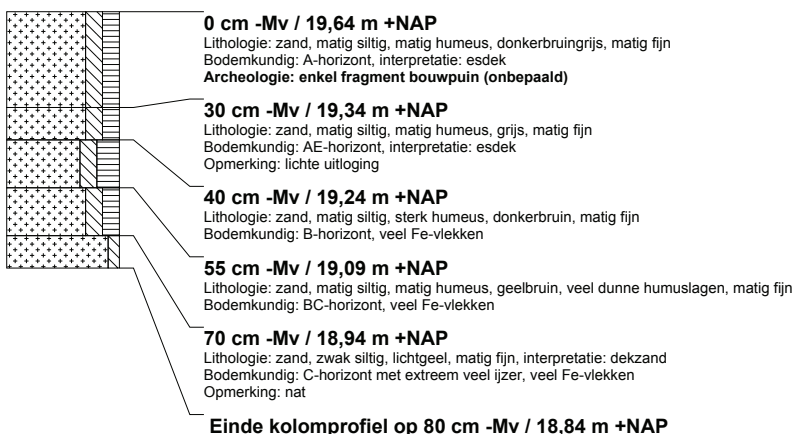
kolomprofiel: GELJO-2

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,65, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P2 WP11

kolomprofiel: GELJO-3

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,64, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P3 WP12

kolomprofiel: GELJO-4

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,68, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P4 WP12

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

kolomprofiel: GELJO-5

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,80, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P5 WP13

kolomprofiel: GELJO-6

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,88, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P6 WP13

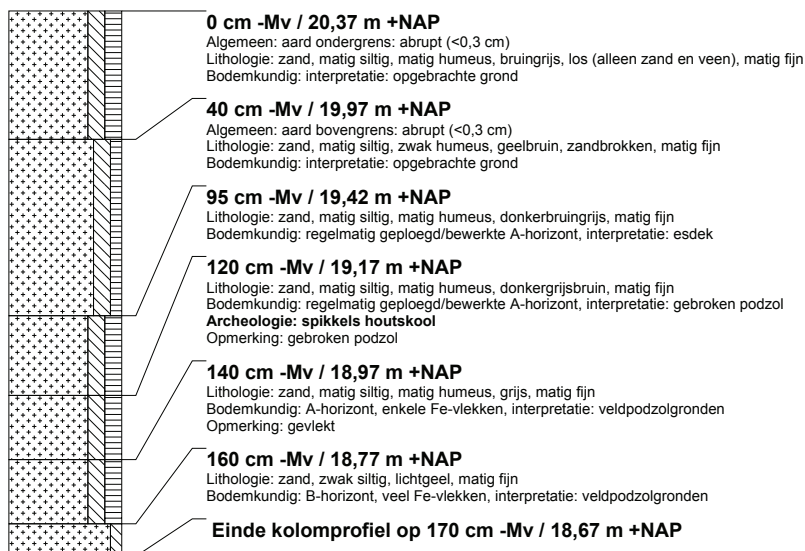
kolomprofiel: GELJO-7

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,62, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P7 WP10

kolomprofiel: GELJO-8

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 20,37, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P8 WP8

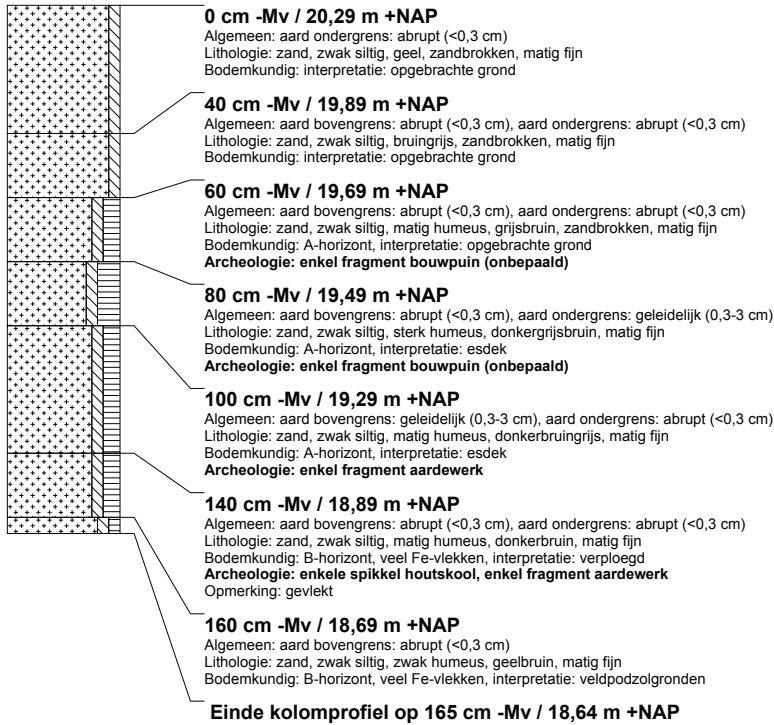

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo
Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

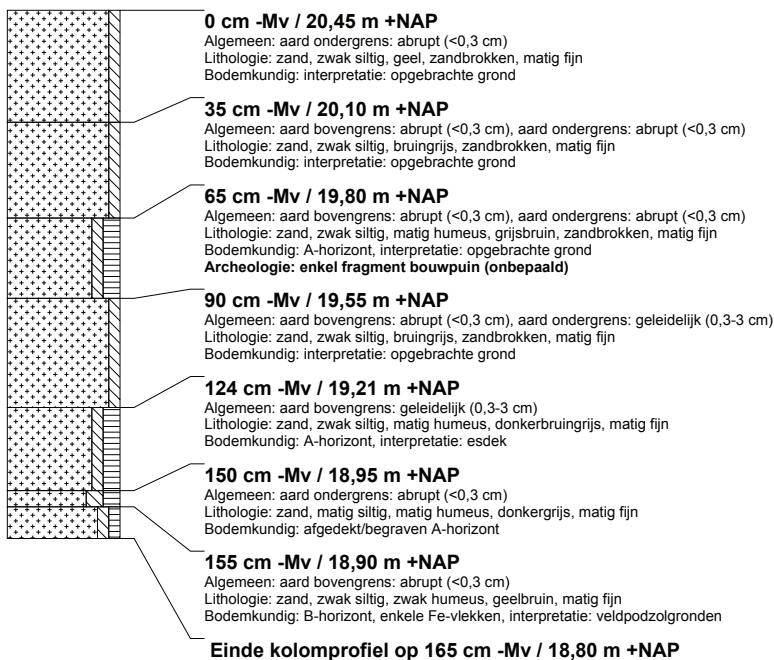
kolomprofiel: GELJO-9

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 20,29, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P9 WP9

kolomprofiel: GELJO-10

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 20,45, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P10 WP7

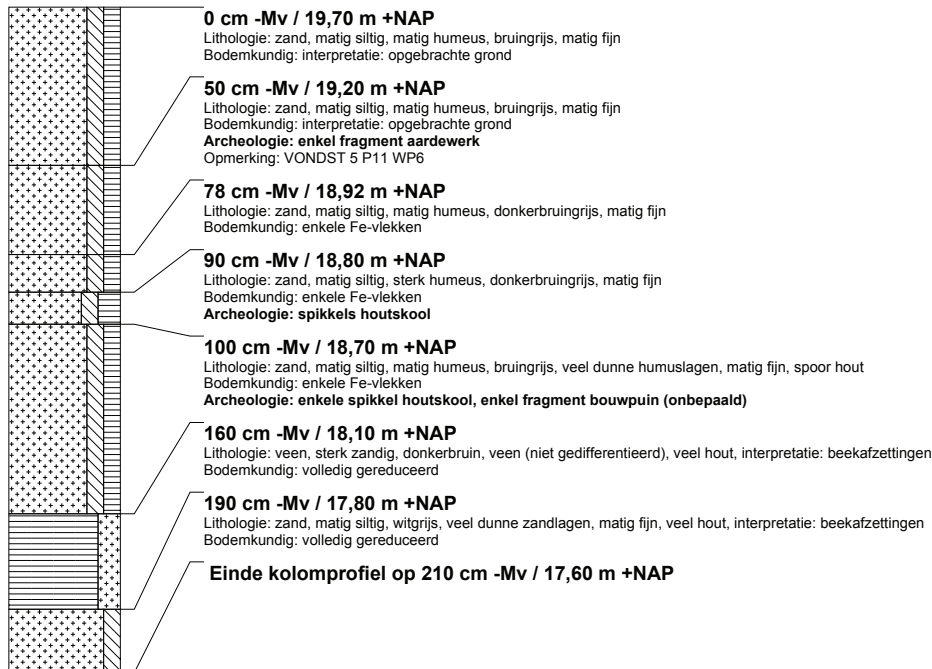
RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

kolomprofiel: GELJO-11

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, hoogte: 19,70, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P11 WP6

kolomprofiel: GELJO-12

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,24, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P12 WP4

kolomprofiel: GELJO-13

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,44, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P13 WP4

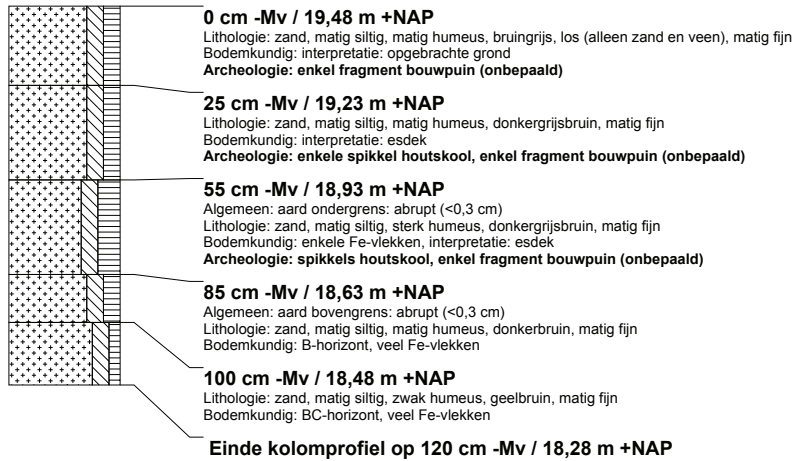
RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

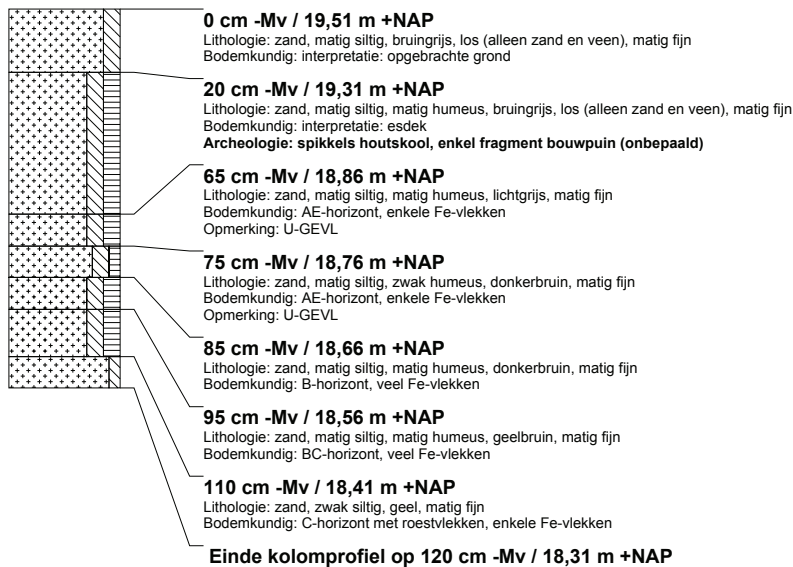
kolomprofiel: GELJO-14

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,48, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P14 WP3

kolomprofiel: GELJO-15

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,51, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P15 WP3

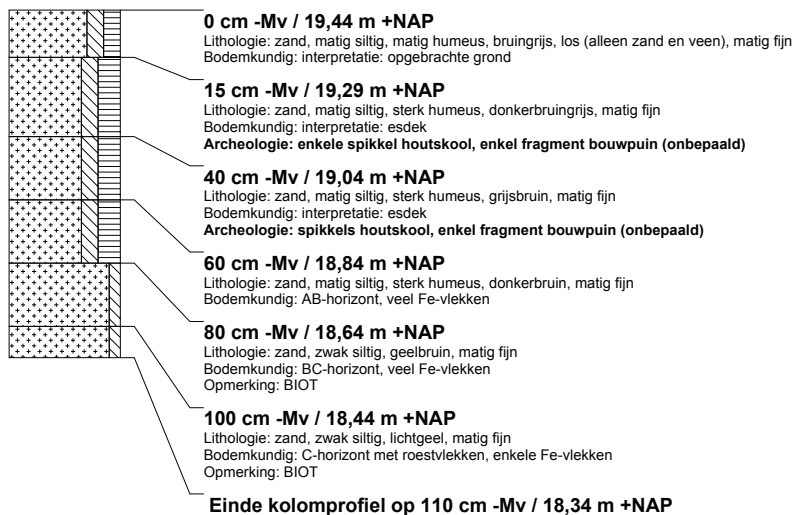
RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

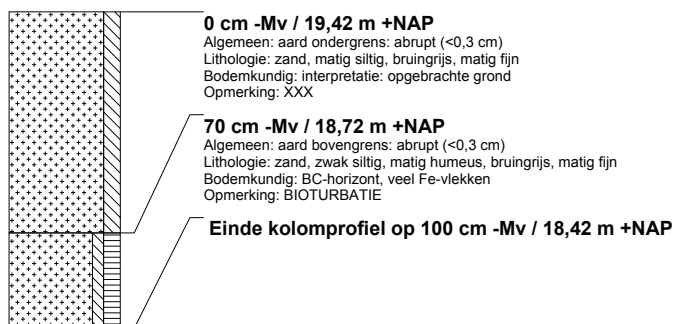
kolomprofiel: GELJO-16

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,44, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P16 WP2

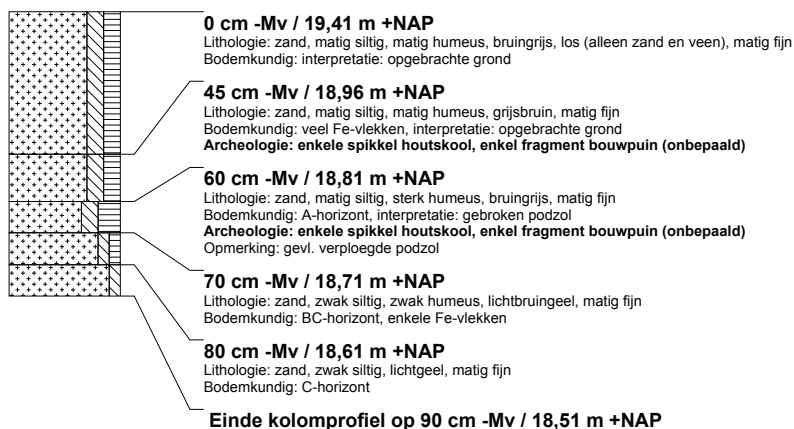
kolomprofiel: GELJO-17

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,42, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P17 WP2

kolomprofiel: GELJO-18

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,41, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P18 WP1 WESTZIJDE

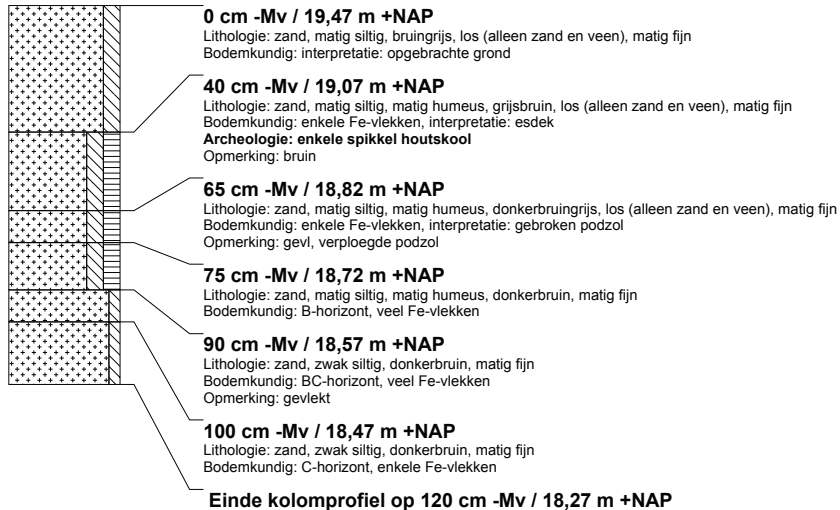
RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

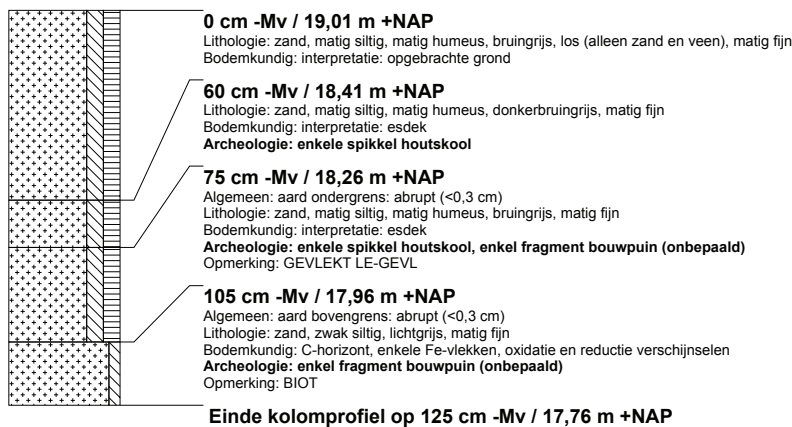
kolomprofiel: GELJO-19

beschrijver: LF, datum: 15-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,47, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P19 WP1

kolomprofiel: GELJO-20

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 19,01, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P20 WP5 MIDDEN

kolomprofiel: GELJO-21

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 18,95, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P21 WP5 WESTZIJDE

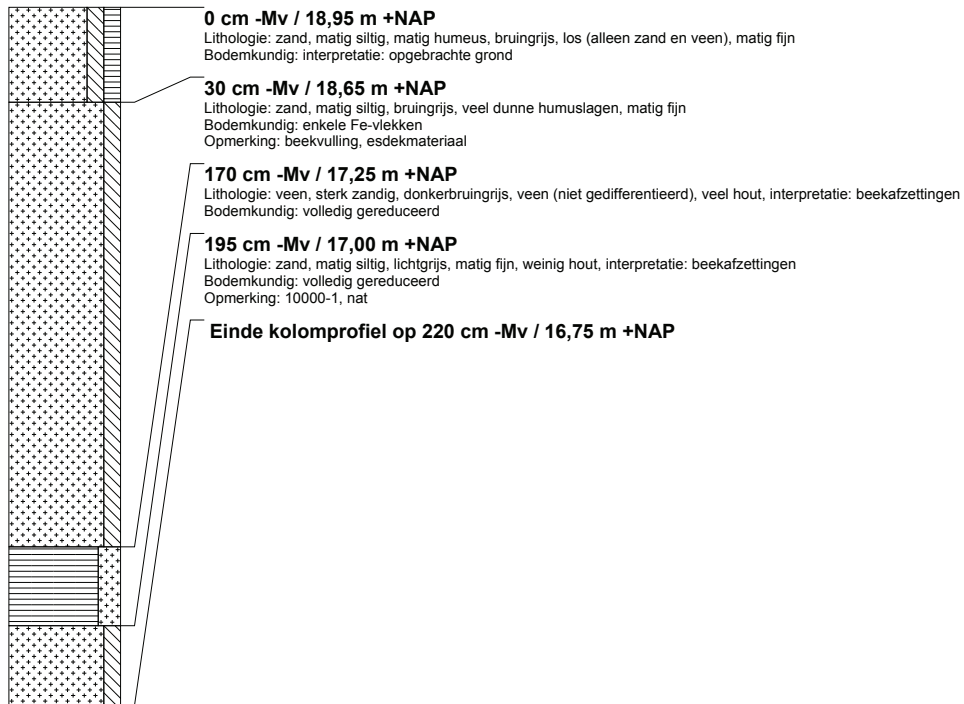
RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

kolomprofiel: GELJO-22

beschrijver: LF, datum: 16-3-2016, X: 0,00, Y: 0,00, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, hoogte: 18,95, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, landgebruik: verhard, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Geldrop-Mierlo, plaatsnaam: Geldrop, opdrachtgever: Laride, uitvoerder: RAAP Zuid, opmerking: P22 WP5 oostprofiel, diepste deel

RAAP-RAPPORT 3140

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo

Archeologisch vooronderzoek: een waarderend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Plangebied De Jonkvrouw in Geldrop Gemeente Heeze-Leende
Resultaten proefsleuvenonderzoek
 RAAP-3140, kaartbladzijde 1, schaal 1:200

legenda

- sporen (met spoornummer)
 - grapeel
 - kul
 - natuurlijke laag
 - paalkol: grondspoor normale paal
 - paalkol: grondspoor kul-vormige paal
 - pijlerpaal
 - natuurlijke versterping
 - verstoring
 - wederput
- hoogtemetingen
 - hoogtepunt meetvlak (met hoogte)
 - hoogtepunt vlak (met hoogte)
- overig
 - voetdijk (met voetnummer)

